

LETNI NAČRT NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA za 2015

1. **Poslanstvo knjižnice in cilji, ki jih želi knjižnica z načrtovanim nakupom uresničiti, še zlasti cilji, povezani z razvijanjem bralne kulture in informacijske pismenosti ter cilji za uveljavljanje enake dostopnosti aktualnega knjižničnega gradiva za vse prebivalce na območju knjižnice.**

Knjižnica dr. Toneta Pretnarja Tržič s strokovno usposobljenimi knjižničarji, s kakovostno zbirko knjižničnega gradiva in neomejenim dostopom do znanja, informacij in kulture prebivalcem tržiške občine ponuja **enake** možnosti za izobraževanje, vseživljenjski osebnostni in poklicni razvoj, spodbuja ustvarjalnost, kot kulturno in informacijsko središče kraja pa omogoča socialne stike, kulturno bogatenje in medsebojno izmenjavo mnenj in izkušenj.

Javni zavod Knjižnica dr. Toneta Pretnarja se v tržiškem prostoru razlikuje od ostalih ponudnikov kulturnih dobrin po:

- svoji obsežni ZBIRKI – zaradi nje se občani vračajo v knjižnico kontinuirano, povprečno 20 krat letno,
- IZPOSOJI vsega tega gradiva
- VSEM občanom,
- svoji ODPRTOSTI oz. DOSTOPNOSTI 50 ur na teden v matični knjižnici ter dodatno v Domu Petra Uzarja in vsak drugi teden na 24 postajališčih bibliobusa,
- ponudbi STORITEV kot npr. predavanja strokovnjakov z najrazličnejših strokovnih področij, kar knjižnico odpira še mnogo ur izven uradnega delovnega časa,
- izkazovanju LOKALNEGA INTERESA z zbiranjem, hranjenjem in uporabo DOMOZNANSKEGA gradiva, gradnjo domoznanske zbirke,
- SOCIALNEM VKLJUČEVANJU vseh skupin prebivalcev – je prostor za srečevanje (tudi marginalnih) skupin
- zaposleni imajo strokovno (profesionalno) ZNANJE.

Vizija: S strokovnim delom, kakovostno knjižnično zbirko in storitvami, ki zavzemajo vse bolj vidno mesto, želimo pozitivno vplivati na uporabnike knjižnice oziroma občane Tržiča, jih osveščati in v družbi širiti humane vrednote ter tako prispevati k izboljšanju kakovosti življenja.

Knjižnica se povezuje z lokalnim okoljem in usmerja k uporabniku in njegovemu aktivnemu vključevanju v oblikovanje ponudbe knjižnice.

Javni interes na področju knjižnične dejavnosti se kaže v nalogah in poslanstvih knjižnic.

Predlagani program dela Knjižnice dr. Toneta Pretnarja bo v letu 2015 v skladu z Nacionalnim programom za kulturo 2014 – 2017 s cilji

1. knjižnica kot dejavnik razvoja bralne kulture,

2. knjižnica - spodbujevalec demokratičnega mišljenja in pomemben nosilec sodobne informatizirane družbe,
3. knjižnica - središče za neomejeno dostopnost knjižničnega gradiva in informacij,
4. knjižnica v socialno-razvojni funkciji v smislu izenačevanja izobraževalnih, informacijskih in drugih socialnih možnosti prebivalcev države.

Za izpolnitev teh nalog je potrebno Knjižnici dr. Toneta Pretnarja zagotoviti ustrezne pogoje, predvsem prostore osrednje knjižnice, in sredstva za redno dejavnost in vzdrževanje ter tako vsem občanom zagotoviti enake pogoje, dostop in obseg storitev za povečevanje družbene blaginje. Kljub gospodarski krizi bo knjižnica skupaj z ustanoviteljico, Občino Tržič, morala poiskati vizijo rešitve prostorske stiske, na katero opozarja že vrsto let.

2. Vsebinska izhodišča za izgradnjo knjižnične zbirke z navedbo zakonskih podlag in strokovnih priporočil

Najpomembnejši del gradnje kakovostne knjižnične zbirke je **nabava / nakup** gradiva. Cilj nabave gradiva je kakovostna knjižnična zbirka, s katero bo knjižnica zmogla zadovoljiti izobraževalne, kulturne in informacijske potrebe svojih uporabnikov, razvijati bralno kulturo in upoštevati interese posameznih ciljnih skupin uporabnikov na svojem območju.

Načrtovanje nabave usmerjajo

- Zakon o knjižničarstvu
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Pravilnik 2003),
- Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Pravilnik 2008),
- Standardi za splošne knjižnice,
- Projekcija razvoja knjižnice in knjižnične dejavnosti v Tržiču 2005 – 2015,
- Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2014 – 2017,
- Strategiji razvoja splošnih knjižnic 2013 - 2020, in vsakoletni
- Načrt nabave knjižničnega gradiva Knjižnice dr. Toneta Pretnarja, ki je dodan razpisu za Nakup knjižničnega gradiva na MIK in je dosegljiv na domači strani www.knjiznica-trzic.si.

Knjižnica upošteva strokovna priporočila Pravilnika 2003 o odstotkih nabave: strokovne literature 60 %, leposlovja 40 %, gradiva za otroke 30 % naslovov in 60 % za odrasle in neknjižnega gradiva. Načrtovanje obsega nakupa določajo veljavni Standardi, realizacija pa je odvisna od višine zagotovljenih namenskih sredstev občine in MIK ter dosežene povprečne cene.

Novo gradivo knjižnica strokovno **obdela** in vključi v vzajemni bibliografski katalog; dve delavki imata licenco za aktivni vnos bibliografskih zapisov v vzajemni katalog. Izdelujejo se bibliografije novega gradiva in bibliografije za posebne potrebe. Za delo v katalogizaciji in nabavi se delavci redno dopolnilno izobražujejo. Gradivo se redno opremlja in vzdržuje, da je primerno za izposajo. Delo delavcev ovira pomanjkanje delovnih prostorov.

Prirast (nakup, darovi) gradiva

Po Pravilniku o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Pravilnik 2003), Pravilniku o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Pravilnik 2008) je predpisani obseg letnega prirasta 200 enot na 1000 prebivalcev in 20 enot neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev.

Kjer je dosežen standard 4 knjige na prebivalca, 0,4 enote neknjižnega gradiva na prebivalca in vsaj 100 naslovov informativnega periodičnega tiska, mora letni prirast doseči 250 knjig na 1.000 prebivalcev in 25 enot neknjižnega gradiva na 1.000 prebivalcev.

Kjer zbirka ne dosega standardov, mora biti prirast večji, in sicer 400 knjig na 1.000 prebivalcev in 0,4 izvodov neknjižnega gradiva na prebivalca.

Zbirka Knjižnice dr. Toneta Pretnarja na dan 31. 12. 2013 vsebuje 65.612 enot knjižnega gradiva (4,35 na prebivalca), neknjižnega pa 6.385 enot (0,42 na prebivalca) (STA 050), skupaj 72.997 enot oziroma 4,84 enote na prebivalca (preračunano na 15.086 prebivalcev).

Načrt nakupa 2015

Knjižnica je v letih do 2005 prejela minimalna sredstva za nakup gradiva. V Projekciji razvoja knjižnice in knjižnične dejavnosti v Tržiču 2005 – 2015 je zato načrtovala postopno povečevanje nakupa enot na prebivalce, s katerim bi do 2015 dosegla tako standard nakupa kot tudi obseg zbirke gradiva:

leto	na 1000 prebivalcev
2006	200 enot
2007	206 enot
2008	214 enot
2009	220 enot
2010	229 enot
2011	236 enot
2012	245 enot
2013	255 enot
2014	265 enot

2015 275 enot

- a. Prirast (v glavnini gre za nakup) **po Projekciji razvoja** (zaradi dolgoletne podhranjenosti) predvideva 275 enot knjižnega gradiva na 1000 prebivalcev in 26 enot neknjižnega gradiva na 1.000 prebivalcev (preračunano na 15.041 prebivalcev):

4.125 knjižnega gradiva
390 neknjižnega
4.515 skupaj

Ob predvideni povprečni ceni 21,00 € na enoto to pomeni 94.815,00 €, potrebnih za nakup gradiva v letu 2015.

- b. Načrt nakupa **po standardih** 250 enot knjižnega gradiva in 25 enot neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev (preračunano na 15.041 prebivalcev):

3.750 enot knjižnega gradiva
375 enot neknjižnega
4.125 skupaj

Ob predvideni povprečni ceni 21,00 € na enoto to pomeni v letu 2014 86.625 €, potrebnih za nakup gradiva po standardih.

- c. Načrt nakupa **med Projekcijo razvoja, standardi in realnostjo**

Ministrstvo za kulturo konstantno zmanjšuje sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva, Občina Trzič zagotavlja sredstva za nakup gradiva zadnjih pet let (2010 – 2014) v enaki višini. Oboje predstavlja realen padec sredstev, ki se vlagajo v knjižnično zbirko, iz 100 % na 81,73 %, ob tem je treba upoštevati še dejstvo, da se povprečna cena knjige oz. gradiva viša.

V preteklih letih je bila predpisan delež sredstev za gradivo, ki ga je knjižnica kupovala namensko za zbirko bibliobusa. Zadnja leta se je ta, močno zmanjšan delež, oddvojil od odobrene vsote. Za leto 2015 načrtujemo pri postavki gradiva še namensko postavko za **nakup gradiva za bibliobus**.

12.671 Ministrstvo za kulturo
43.031 Občina Trzič
55.702 skupaj

Ob predvideni povprečni ceni 21,00 € in zagotovljeni vsoti 55.702 EUR knjižnica načrtuje povečanje knjižnične zbirke za 2.652 enot gradiva. Po zvrsti gradiva pa je to 265 enot neknjižnega gradiva in 2.387 enot knjižnega gradiva.

2.387 enot knjižnega gradiva
265 enot neknjižnega
2.652 skupaj

Ob morebitni doseženi nižji povprečni ceni na enoto gradiva (popusti ...) bo nakup temu primerno višji.

Nakup gradiva bo voden po predpisanih Standardih: razmerje nakupa strokovno gradivo in leposlovje bo 60 : 40, znotraj tega pa še glede na razmerje med gradivom za odrasle in gradivom za otroke 70 : 30.

Nadaljevali bomo nakup in izposajo e-knjig preko Biblos.lib-a, spletne eKnjižnice in eKnjižarne (Študentska založba) <http://www.biblos.si/lib/>.

Načrtovano število enot knjižnega gradiva na prebivalca (2.387 enot)	0,16 enot / prebivalca
Načrtovano število tekočih naslovov informativnega periodičnega tiska (časnikov in časopisov) v osrednji knjižnici (po standardu najmanj 100 naslovov)	108 naslovov
Načrtovano povprečno število tekočih naslovov periodičnega tiska (časnikov in časopisov) na organizacijsko enoto (po standardu najmanj 15)	8 naslovov
Načrtovano število enot neknjižnega gradiva na prebivalca (265)	0,02 enot

Načrtovani delež naslovov in izvodov gradiva za otroke in mladino

ZA PLAN 2014	NASLOVI	IZVODI	PLANIRANO RAZMERJE
ODRASLI	1.578	1.856	70,00
MLADINA	676	796	30,00
(standard 70 : 30)	2.254	2.652	

Upoštevanje enake dostopnosti knjižničnega gradiva za vse prebivalce na območju knjižnice

Načrtovano tedensko število ur odprtosti osrednje knjižnice	50 ur
Načrtovani delež odprtosti organizacijskih enot v skladu z določbami Uredbe (bibliobus: 1 obisk strnjjenih naselij dvakrat mesečno)	100 %
Načrtovani delež organizacijskih enot z dostopom do vzajemnega kataloga	100 %
Načrtovani odstotek včlanjenih prebivalcev	18,6 %

Vsebinski kriteriji, po katerih knjižnica oblikuje letni nakup gradiva

Ob naštetih splošnih kriterijih pa je posebna pozornost namenjena vsebinam načrtovanega nakupa, ki naj bi uporabnikom omogočil dostop do:

- čim večjega obsega slovenske in tudi tuje knjižnične produkcije za mlade in odrasle bralce (ponudba Bologna po Bologni, Frankfurt po Frankfurtu, MK Oxford Center)
- povečanega izbora izvirnega slovenskega leposlovja (subvencionirana, nagrajena in aktualna dela, posledično bolj motivirani uporabniki, tudi z nadaljevanjem projekta bralne značke za odrasle »Knjiga pojdi med Tržičane«, uvedenega v 2012 z izredno pozitivnim odzivom.
- kvalitetne prevodne leposlovne in strokovne literature (subvencionirana, nagrajena in aktualna dela)
- strokovne in poljudne literature z vseh področij človekovega znanja
- domoznanske produkcije (zbiramo, obdelujemo, hranimo ter nudimo svojim uporabnikom na voljo lokalna gradiva, tudi digitalizirane Tržiški vestnik, Cerkveni glasnik in Tržičan. V pripravi so še vedno Čevljar, Tekstilec in Tržiški razgledi. Našim uporabnikom je na voljo *Domoznanski kotiček* na spletni strani domače knjižnice, kjer tekoče objavljamo domoznanske članke.
- uradnih dokumentov lokalne in širše skupnosti (s prenovno domače strani naše knjižnice je omogočen dostop tudi do domače strani Občine Tržič, s tem pa tudi do njihovih uradnih dokumentov)
- zadostnega števila naslovov periodičnih publikacij
- povečanega izbora neknjižnega gradiva s poudarkom na sodobnih nosilcih, (CD, CD-rom, DVD in BD). V letu 2014 je knjižnica prisotna pri projektu Študentske založbe za nakup E-knjig in bralnikov, ki so na voljo našim uporabnikom (228 naslovov E-knjig in 5 bralnikov). Poudarek bo ostal še vedno na kvalitetni in umetniški vrednosti vsebin na teh medijih.
- povečanega izbora on-line zbirk, dostopnih tako iz računalnikov v knjižnici, kot tudi z oddaljenim dostopom. Naši uporabniki lahko prosto dostopajo do arhiva 32 elektronskih publikacij, 10 podatkovnih zbirk, ki jim je omogočen oddaljen dostop s številko članske izkaznice in geslom, do 3 podatkovnih zbirk dostopnih le z geslom, do 14 naslov elektronskih publikacij dostopnih z geslom, do 3 baz podatkov z geslom in do 6 baz podatkov brez gesla.

Cilji, ki jih želi knjižnica z načrtovanim nakupom uresničiti, še zlasti cilji za uveljavljanje enake dostopnosti knjižničnega gradiva za vse prebivalce na območju knjižnice

- zadovoljni uporabniki, člani in potencialni novi obiskovalci knjižnice, (ob posebnih dnevih podarimo brezplačno enoletno članarino novo vpisanim članom - Teden vseživljenjskega izobraževanja in Ta veseli dan kulture, računalniški tečaj ...) Knjižnica že nekaj let nudi tudi možnost nakupa darilnega bona – Podarimo letno članarino)
- obogatitev knjižnične zbirke potujoče knjižnice (raznovrstno kvalitetno gradivo)
- dvig kakovosti življenja v lokalni skupnosti, organizacija tematskih predavanj in sodelovanje z različnimi društvi, zavodi v občini in posamezniki, kot so Društvo Diabetikov, Društvo upokojencev, Društvo slepih in slabovidnih, Center za socialno delo, Zdravstveni dom ..., ob že obstoječem sodelovanju s Klubom tržiških študentov, Gasilskim društvom Tržič, Tržiškim muzejem ...

- zadovoljitev potreb tako po leposlovnem kot po strokovnem gradivu (po poti predpisanega in že utečenega ravnanja, razmerje 42: 58)
- krajše čakalne vrste na določena gradiva, kar pomeni zagotoviti ustrezno število izvodov knjižničnega gradiva glede na potrebe in pričakovanja uporabnikov (v primerih, ko je to potrebno in strokovno utemeljeno, dokup dodatnih izvodov)
- dvig kakovosti knjižnične zbirke (sledenje že znanemu; subvencionirano, nagrajeno, kvalitetno in aktualno gradivo)
- povečanje obsega neknjižnega gradiva na novih medijih (nakup aktualnih serijskih publikacij in priročnikov, če so na voljo na elektronskih medijih, sicer v klasični obliki)
- povečanje obsega gradiv (strokovnih in poljudnih) za potrebe vseživljenjskega učenja, bralne značke za odrasle in bralnih krožkov v občini
- povečanje obsega priročne zbirke, zlasti dopolnitve na področjih primanjkljaja pri posameznih strokah
- dostopnost elektronskih gradiv na daljavo (vsakoletne novosti, glej baze)
- motiviranje otrok za večjo uporabo knjižničnih storitev (vrtec na obisku, razred na obisku, ura pravljic, knjižnica s pravljico na obisku, sodelovanje pri predšolski bralni znački)
- pridobivanje novih uporabnikov v letošnjem letu z aktivnejšo politiko pridobivanja prvošolcev in njihovih staršev, ter predšolskih otrok (udeležba na roditeljskih sestankih v osnovnih šolah in vrtcih)
- usposabljanje članov knjižnice za uporabo novih medijev s pomočjo aktualnega gradiva in informacijske tehnologije (računalniško opismenjevanje za generacije 50+, 60+, individualna pomoč uporabnikom)

Končen obseg knjižnične zbirke po *Projekciji razvoja knjižnice in knjižnične dejavnosti v Trzinu 2005 – 2015* naj bi bil leta 2015 68.200 enot. V splošni knjižnici je načrtovani obseg že presežen, na potujoči pa ne bo dosežen. Za potrebe potujoče knjižnice se redno uporablja med oddelčna izposoja gradiva – tako da so tudi uporabniki na terenu enako dobro oskrbovani kot v osrednji knjižnici. V letu 2015 je občina odobrila dodatna sredstva za nakup gradiva za bibliobus.

Z nakupom gradiva v letu 2015 želi Knjižnica dr. Toneta Pretnarja doseči optimalno ponudbo knjižničnega gradiva, informacij in storitev in z njimi uresničevati kulturne, informacijske, raziskovalne in socialne potrebe okolja, spodbujati informacijsko opismenjevanje, podpirati vseživljenjsko učenje in smotrno izrabo prostega časa. (Z)graditi hoče urejeno zbirko domoznanskega gradiva za lokalne študije, od leta 2011 je na voljo v digitalizirani obliki Tržiški vestnik, Cerkevni glasnik in Tržičan, v pripravi še vedno Čevljar, Tekstilec in Tržiški razgledi. Z vsemi temi in drugimi dejavnostmi bo prispevala k razvoju pismenosti in bralne kulture, neformalnega in formalnega izobraževanja, informiranosti, osebne in osebne rasti uporabnikov.

Posodabljala bo knjižnično zbirko na vseh medijih, približevala se bo strokovnim priporočilom o sestavi knjižničnih zbirk, strokovnim priporočilom o obsegu knjižničnih zbirk, zahtevi po ustrezni kakovosti knjižničnega gradiva, s poudarkom na njegovi aktualnosti, prilagojenosti potrebam uporabnikov in ciljem kulturne politike.

3. Prizadevanja knjižnice za enakost zadovoljevanja ugotovljenih potreb okolja (informacijske, izobraževalne, raziskovalne in kulturne potrebe) in utemeljitev zastopanosti

Potrebe prebivalcev občine Tržič in uporabnikov Knjižnice dr. Toneta Pretnarja so zelo raznolike, kot so med seboj različni oni sami: po starosti, izobrazbi, spolu, stanu, narodnosti, verski pripadnosti. Iz založniške knjižne produkcije se bo kupovalo gradivo tako, da se bo našlo za vsakogar nekaj.

Knjižnica je junija, pred odhodom občanov na dopuste, po vseh gospodinjskih že drugič razposlala list »Knjižnica med nami« in ljudi z njim seznanila s svojim poslanstvom, zbirko, delovanjem ... ter jih hkrati povabila k včlanitvi in uporabi knjižnice. Povratne informacije so dobre.

Knjižnica »pokriva« 15.041 prebivalcev občine Tržič. Pri načrtovanju in izvedbi nakupa za leto 2015 upošteva značilnosti, ki vplivajo na nabavno politiko:

- občina ima 3 osnovne šole, ki imajo šolske knjižnice, splošna knjižnica pa dopolnjuje njihovo ponudbo in omogoča celodnevni obisk knjižnice,
- občina ima VVZ, v katerega je vključeno veliko število predšolskih otrok,
- občina nima redne srednje šole, ter inštitucij višje in visokošolskega izobraževanja
- v občini deluje Ljudska univerza, njeni slušatelji so pogosti uporabniki knjižničnih storitev splošne knjižnice (izobraževanje ob delu)
- občina ima Glasbeno šolo, s katero dobro sodeluje,
- ima enoto Varstveno delovnega centra za odrasle s posebnimi potrebami, (vzajemno obiskovanje)
- ima veliko število kulturnih in drugih društev s katerimi knjižnica dobro sodeluje in hkrati razvija nova sodelovanja npr: Društvom diabetikov Tržič, Društvom upokojencev Tržič in bošnjaško skupnostjo, Centrom za socialno delo, Zdravstvenim domom, Domom Petra Uzarja, Zvezo kulturnih organizacij Tržič, Turističnim društvom Tržič, Tržiškimi muzeji ...
- v občini Tržič je še vedno sorazmerno velika brezposelnost in mnogi se morajo dodatno izobraževati in prekvalificirati, dokončati srednjo šolo, nadaljevati šolanje na višjem in visokošolskem nivoju. Zato je izražena precejšnja potreba po ustreznih učbenikih za različne študijske programe oz. stopnje šolanja.
- Tržič ima velik delež prebivalcev iz bivše Jugoslavije (Hrvati, Srbi, Bošnjaki, Albanci), ki pa ne izkazujejo potreb po nakupu gradiva v njihovem jeziku, ne za šolanje in ne za prosti čas. Skoraj praviloma posegajo po gradivu v slovenskem jeziku. Knjižnica v januarju nadaljuje s predstavitvijo različnih etničnih skupin, njim je posvečen »Etno večer«.

Informacijske potrebe okolja upošteva Knjižnica dr. Toneta Pretnarja z zbiranjem, nakupom in dajanjem v uporabo različnih baz podatkov davčnega, finančnega, pravnega, upravnega področja ... Tako kot so Tax-fin-lex, Bonitete, Uradni list ... Preko domače strani Knjižnice dr. Toneta Pretnarja je omogočen dostop na daljavo do mnogih baz podatkov.

Izobraževalne in raziskovalne potrebe svojega okolja bo knjižnica pokrivala z nakupom strokovne literature tako s področja humanistike kot s področja naravoslovja. Fond bo dopolnjevala s temeljnimi in dopolnilnimi srednješolskimi in visokošolskimi učbeniki za

različne stopnje in programe, izločala bo zastarelo strokovno gradivo in ga nadomeščala z novim. Knjižnica je glede na izražene potrebe s strani uporabnikov dokupila precejšnje število osnovnošolskih, srednješolskih priročnikov / učbenikov in strokovne literature za razne študijske programe slovenskih fakultet.

Raziskovalnim namenom bo zadostil pridobljeni in obdelani fond posebne zbirke Pretnarjeve zapuščine, v glavnini polonistike.

4. Zastopanost knjižničnega gradiva različnih vrst (skladno s strokovnimi standardi 90 % tiskani mediji, 10 % neknjižno gradivo)

Celoten nakup iz sredstev ustanovitelja Občine Tržič in Ministrstva za kulturo:

Knjižno	Neknjižno	Skupaj
2.387	265	2.652
90,00 %	10,00 %	100,00 %

Zbirka filmov: Pri nakupu filmov na DVD-jih in BD-jih daje knjižnica močan poudarek različnim žanrom, kvalitetni produkciji, zlasti evropski ... Pri vseh, zlasti pa pri nakupu tujih filmov, je bistven pogoj za nabavo kvaliteta, to se pravi nominirani, nagrajeni filmi. V zbirko bo vključevala filmsko klasiko, skrbela za žanrsko pestrost in tako najširše zadovoljevala zelo različne uporabnike. Z dokumentarnimi in poučnimi oz. izobraževalnimi filmi bo dopolnjevala informacije, ki jih lahko dobijo v knjižni obliki. Tudi pri nakupu za otroke bo zajemala domačo filmsko in lutkovno produkcijo, pri tuji pa (i)zbirala kvalitetne risanke in mladinske filme.

Knjižnica bo kupovala glasbene CD-je po kriteriju enakomerne zastopanosti klasične, zborovske, moderne glasbe v različnih zvrsteh, tako domačih kot tujih izvajalcev. V zadnjih letih je zaradi manjšega povpraševanja in izposoje tudi manj nakupa.

Uporabnikom bo na voljo 5 bralnikov in E-knjige (Biblos).

5. Zastopanost različnih tematskih oziroma predmetnih področij

Načrtovani nakup v letu 2015 bo pokrival vsa področja UDK s poljudnoznanstveno literaturo in z zahtevno strokovno literaturo in tako zadostil potrebam po učnem in po raziskovalnem gradivu, manj in bolj zahtevnemu uporabniku.

V letu 2015 načrtujemo nakup po posameznih strokovnih področjih z ozirom na knjižno produkcijo in odobrena finančna sredstva **po naslovih** takole:

- splošno - 13
- računalništvo - 13
- bibliotekarstvo - 5
- stripi - 15
- filozofija - 22
- okultizem, mejne znanosti - 8
- psihologija - 30
- etika - 10

- verstva - 13
- sociografija, statistika, sociologija - 15
- politika - 10
- ekonomija - 22
- pravo - 15
- javna uprava, vlada - 8
- sociala - 4
- vzgoja - 20
- etnologija... - 15
- matematika in naravoslovne vede - 25
- medicina - 30
- inženirstvo, tehnologija - 12
- kmetijstvo... - 25
- gospodinjstvo, priprava živil - 15
- transport - 12
- računovodstvo - 6
- management, organizacija - 10
- kemijska tehnologija - 4
- domoznanstvo - 12
- umetnost - 30
- šport, alpinizem - 25
- jezikoslovje - 35
- ljudsko slovstvo - 8
- biografije - 22
- geografija – 30
- zgodovina – 38

6. Zastopanost vsaj 15 % naslovov publikacij v javnem interesu (subvencionirano gradivo)

V letu 2014 je knjižnica (do 15. 11. 2014) kupila več kot 243 enot subvencioniranega gradiva, po naslovih je to število nekoliko nižje, ker je bilo nekaj nakupa tudi za potujočo knjižnico in so se naslovi podvajali. Vsekakor bo tudi v letu 2015 kriterij nakupa publikacij v javnem interesu upoštevan.

7. Zastopanost publikacij vsaj 50-ih slovenskih založb

V letu 2014 je knjižnica kupovala gradivo od 164 različnih založb in distributerjev.

8. Zastopanost kakovostnih naslovov knjižničnega gradiva

Kulturne potrebe okolja upošteva knjižnica pri nakupu kvalitetnih leposlovnih del, proze in poezije, ki dvigajo, napolnjujejo, osrečujejo duha. Osnovni kriterij Knjižnice dr. Toneta Pretnarja pri nakupu literature je **kvaliteta** domačih in tujih del, **nagrade, nominacije** za različne nagrade (Kresnik, Desetnica, Večernica, Pretnarjeva nagrada, Izvirna slovenska slikanica, Zlata hruška, Grumova, Jenkova, Levstikova nagrada Rožančeva, Izvirni slovenski ilustrator ...), **dobre recenzije in kritike** v strokovnih revijah, časnikih, časopisih, drugih medijih.

Nakup **izvirne slovenske ustvarjalnosti** in zahtevnejših vsebin bo vedno prednost.

Tudi pri gradnji knjižnične zbirke za leto 2015 ne bo prostora za kič, slabe prevode, slabe vsebine in tehnično slabe izdelke (slaba vezava, nekvaliteten tisk...)

9. Aktualnost knjižničnega gradiva

Za aktualnost knjižničnega gradiva bo poskrbljeno z rednim spremljanjem knjižne produkcije po različnih poteh: katalogi založb, pregledovanje ponudb po pošti, oglednih izvodov, spremljanje časopisnih objav, iskanje po svetovnem spletu, obiski sejmov. Za domoznanstvo pa stiki z lokalnimi društvi, organizacijami, ustanovami ...

Aktualno gradivo je nagrajeno ali nominirano gradivo, v veliki meri zajeto s seznamom publikacij, katerih izdajo finančno podpira Javna agencija za knjigo.

Aktualnost knjižničnega gradiva je še kako pomemben element, da knjižnice obdržijo stalne uporabnike in pridobijo nove. V ta namen bo knjižnica še naprej redno izločala in odpisovala zastarelo, zastarano in uničeno gradivo in ga nadomeščala z novim. Pri tem bo pazila na faktor zastarevanja posamezne stroke, ki je seveda različen. Da ne gre v škodo, bo ohranjala temeljna dela s posameznega področja ne glede na letnico izida. Več bo odpisa književnih del, ker so tudi številčno močnejše zastopana in se zbirka na tem mediju gradi že dolgo. Neknjižna dela oziroma elektronske medije bo odpisovala največ zaradi uničenosti ali izteka licenc.

Leta 2015 bo knjižnica izvedla Cobiss inventuro knjižničnega gradiva, ki jo je dolžna po predpisih in kar doprinese k urejenosti in aktualnosti zbirke.

Planiran odpis leta 2015 je 2.000 – 2.200 enot.

Z odpisanim gradivom razveseli lokalno okolje v aprilu z akcijo Podarimo knjigo, ob svetovnem dnevu knjig in slovenskih dnevih knjige, ob dnevu slovenskih splošnih knjižnic, ko jim da na voljo med letom odpisano gradivo.

10. Omogočanje enake dostopnosti knjižničnega gradiva za vse prebivalce

Prebivalce oddaljenih delov občine obiskuje **bibliobus**, ki ima 24 postajališč v 19 naseljih. Gradivo, namenjeno potujoči knjižnici, bo locirano v bibliobusu. Občina Tržič je za 2105 namenila dodatna sredstva za nakup gradiva za bibliobus. Poleg namenskega nakupa strokovnega in poljudnega gradiva se bo del strokovne zbirke za potrebe potujoče knjižnice oblikoval z med oddelčno izposajo, prav tako lahko po istem principu uporabnik na potujoči knjižnici dobi vsako naročeno gradivo iz fonda osrednje knjižnice. Zbirka neknjižnega gradiva za potrebe bibliobusa se bo formirala z med oddelčno izposajo iz osrednje knjižnice.

Kolekcije za **premično zbirko v domu starostnikov** (Dom Petra Uzarja) se bodo kot doslej formirale z med oddelčno izposajo iz osrednje knjižnice v premično zbirko, glede na potrebe starostnikov in njihovih želja.

Storitev **Halo, knjiga oz. Knjiga na dom** omogoči zlasti starejši populaciji, ki je oddaljena tudi od izposojevališč bibliobusa ali nemobilna in invalidom, da pridejo do potrebnega oz. zelenega gradiva, hkrati pa omili težave zaradi nedostopnosti knjižnice in bibliobusa invalidom in drugim gibalno oviranim osebam.

11. Dostopnost do informacij o kupljenem gradivu v katalogu vzajemnega bibliografskega sistema

Vse kupljeno gradivo je tekoče obdelano in katalogizirano ter vidno v sistemu Cobiss oziroma bazi Cobib. Gradiva, kupljena s sredstvi Ministrstva za kulturo, so tekoče objavljena na domači strani knjižnice.

12. Promocija knjižnične zbirke

Z načrtovanim nakupom bo Knjižnica dr. Toneta Pretnarja razvijala branje, bralno kulturo in informacijsko pismenost na območju občine Tržič. Z ustreznim svetovanjem v izposoji in z različnimi oblikami dejavnosti bo individualno in v skupinah popularizirala tako novo nabavljeno gradivo, kot tudi gradivo, ki je že nekaj časa v njenem fondu:

- Na mesečnih *torkovih večerih Dobimo se v Knjižnici dr. Toneta Pretnarja*, kot se imenujejo predstavitve knjig in avtorjev, bo knjižnica seznanjala Tržičane z novimi stvaritvami slovenskih avtorjev, slovenskih prevajalcev, z literarnimi, pa tudi poljudno-znanstvenimi deli. Predstavitve so bile doslej dobro sprejete in obiskane, uporabnike oz. obiskovalce spodbudijo še k branju predstavljenih del, kot tudi drugih del predstavljenih avtorjev.
- Knjižnica v okviru **Petkovih predavanj** pripravlja raznovrstna predavanja s področja medicine, psihologije, alternativnih področij, predvsem z vidika preventive.
- **Sredina potopisna predavanja** pripravlja knjižnica enkrat mesečno, občasno tudi v sodelovanju s Tržiškim klubom študentov. Med predavatelji so **največkrat domačini (sodelovanje z lokalnim okoljem)**. Ta oblika dejavnosti popularizira branje potopisnih, planinskih športnih in drugih poljudnih del, kot tudi turističnih vodnikov.
- *Lokalni časopis Tržičan* objavlja poslane prispevke za rubriko *Iz Knjižnice dr. Toneta Pretnarja priporočamo v branje*. Predstavljajo raznovrstno branje, za odrasle in otroke, prednostno kakovostna oziroma subvencionirana dela ali družbeno angažirana in aktualna dela.
- Tedensko na lokalnem radiu **Radiu Gorenc** predstavimo novejša leposlovna dela, pogosto eno izmed subvencioniranih, na vsakih štirinajst dni predstavimo recenzijo strokovnega knjižnega dela.
- Knjižnica za najmlajše vsak četrtek pripravlja uro pravljic, kjer jih začara v svet besed, pravljic, spodbuja domišljijo in vzgaja ljubezen do knjig.
- Knjižnica redno gosti *vtice na obisku* in jim pripravlja ure knjižne in knjižnične vzgoje.
- Da ne prihajajo samo vtici na obisk v knjižnico, gre tudi knjižnica s pravljico na obisk v vtice: spomladi in jeseni po vseh vticevskih skupinah, vmes pa po dogovoru. Z vtici sodelujemo tudi pri izvajanju njihovih lutkovnih in igranih del v prostorih knjižnice.
- Leta 2012 smo začeli s projektom S knjigo do branja in znanja in prvič izdali izvirno avtorsko slikanico domače ustvarjalke /avtorice. Z njo pripravimo v vseh razredih prvošolcev bibliopedagoško uro in vsakemu prvošolcu knjigo tudi podarimo. S tem projektom nadaljujemo vsako leto.
- V letu 2014 smo izdali, predstavili in petošolcem podarili Zgodbe o Tonetu (Pretnarju).
- V okviru projekta *Rastem s knjigo*, izvirno slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu sedmošolcu, pripravimo ure za sedme razrede vseh treh osnovnih šol,

bibliotekar motivacijsko prebere nekaj strani iz izbranega dela, napiše seznam njihovi starosti primernih del, ki so mladostnikom lahko v pomoč pri dozorevanju in spopadanju z življenjem. Projekt zaključimo z obiskom znanega avtorja mladinskih del (Desa Muck, Adi Smolar, Impro liga).

- Predstavljamo kvalitetna dela za mlade (nagrajene in nominirane knjige za Zlato hruško).
- V okviru ur *Razred na obisku* se osnovnošolce poleg knjižne in knjižnične vzgoje seznanjati tudi z iskanjem po katalogu Cobiss/opac in drugih bazah podatkov, dostopnih preko knjižnice.
- Pripravljamo informacije v obliki publikacije »Da boste lažje izbrali, smo za vas prebrali«. Branje kvalitetnih leposlovnih del pa spodbujamo z že omenjeno bralno značko za odrasle »Knjiga pojdi med Tržičane«. Ta sega že v tretje leto in se je med našimi bralci dobro prijela.

13. Utemeljenost odstopanj od strokovnih priporočil načrtovanja

Kljub poznavanju strokovnih priporočil in želji po njihovem upoštevanju za optimalno nabavo se realne možnosti v knjižnici iz leta v leto poslabšujejo. Ustanovitelj, Občina Tržič, je v obdobju 2010 – 2014 zagotovila enako vsoto denarja za nakup gradiva, Ministrstvo za kulturo pa je od leta 2010 do 2014 zmanjšalo sredstva za skoraj polovico.

SREDSTVA za nakup knjižničnega gradiva po letih

	2010	2011	2012	2013	2014
plan	74.061,00	74.061,00	74.061,00	74.061,00	55.113,00
odobreno MIK	23.628,00	23.570,00	18.009,00	18.083,00	12.548,00
občina	37.030,00	37.030,50	37.030,50	37.030,00	37.030,00
realizacija	60.658,00	60.600,50	55.039,50	55.113,00	49.578,00

Načrt nakupa za leto 2015 je narejen po treh postavkah: 1. glede na Projekcijo razvoja knjižnice 2005 – 2015, 2. po Standardih za splošne knjižnice in

3. Načrt nakupa **med** Projekcijo razvoja, standardi **in realnostjo**. Za leto 2015 je občina zagotovila dodatna sredstva za nakup gradiva za bibliobus.

12.671 Ministrstvo za kulturo
43.031 Občina Tržič
55.702 skupaj

Pripravila: Špela Jerala

Marinka Kenk-Tomazin
direktorica

Tržič, 20. 11. 2014